

כמה ספיקות וספיקי ספיקות. והעיד תלמידו מהריק"ש בספר ערך לחם (חלק אה"ע סי' ד') שכן הסכימו כל חכמי דורו להתירם. והניף ידו שנית (בסי' ל"ג) ובסוף דבריו כתב, שהוא נעשה סניף להתירם של הני סרכין תלתא: רבינו הרדב"ז, רבינו יעקב בי רב (רבו של מרן הב"י) ומהר"ש הלוי, שעשו מעשה להתיר בהסכמת רוב גדולי הדור. ובתשובת הרדב"ז (שם) מבואר שכן עשה כעשה רבינו אברהם בן הרמב"ם, וקהל גדול באו להסתפח בנחלת ד"י הודות ליחמתו והשפעתו, ונתחתנו בהם גדולי הקהל, זולת הרב הנגיד מהר"ש הכהן שולאל, מחשש חללות בהיותו כהן. וכ"כ להתירם בספר יד רא"ם (סי' א') להרב ר' אהרן מגדל זצ"ל אבד"ק האשכנזים בקהיר, וכ"כ בשו"ת תעלומות לב (סימן ז') להתירם.

י. והנה רבני מצרים דור אחר דור עשו מעשה רב להתירם, וכאשר עינינו תחזינה מישרים בספר, מעשה בית דין" אשר נכתב במצרים ע"י רבני המקום, מכמה דורות, ועד אחרון הוא אהרן בחיר ה' הרה"ג רבי אהרן בן שמעון זצ"ל (בעל ומצור דבש, נהר מצרים, נהר פקוד) שכתב שם בספר מעשה בית דין שהיו באים לידו מעשים בכל יום, והתירם לבוא בקהל. וכ"כ שם שכן דעת הרב ר' יהודה מסלתון ז"ל (בעל חזאת ליהודה) וכ"כ התפארת ישראל, והרב דרכי נועם (סי' ג"ט) ובבשמים ראש. ובספר ימי יוסף כתב, אחר שרבינו אברהם עשה מעשה רב דעדיף, מי יפחד להתיר, ואין להחמיר. והוא מפני שנועל דלת התשובה בפניהם, וכדאי לישראל להתחתן אתם לעבור איסורא זוטא כדי למנוע מהקראים עקירת כל התורה, ועוברים על „והשבותו" לרבות אבדת גופו, והחינוך פסק דעוברים גם על לא תעמוד על דם רעך, וא"כ המורה הרוצה לסמוך על המתירין יש לו עמדים חזקים. עד כאן לשונו (הגם שהוא עצמו הצטרף לדעת האוסרים כמבואר לעיל אות ג'). וכ"כ בספר פני יצחק אבולעפיא בתשובתו שבספר תעלומות לב הנ"ל, וכ"כ הרה"ג נסים אוחנה ז"ל בספרו „נאה משיב" [אה"ע סימן ב'], וכ"כ הכפתור ופרח, הרב גנת ורדים ובנו, ועוד.

יא. ועוד אפשר לומר, שגם הפוסקים שאסרו את הקראים, הוא רק מה שבארצות אחרות, שיש חשש לקידושין, שהיו מתקרבין לרבנים, אבל הקראים שבמצרים לא מתקרבים אל הרבנים ומקדשין רק בעידיהם, וכ"כ בתעלומות לב. ובפרט שעל קראי מצרים ישנה עדות דור אחר דור, שאין אצלם קידושין מן התורה, ואנו דנים בקראי א"י שכולם ממצרים. ועיין בשו"ת משפטי עוזיאל להגרבי"צ עוזיאל ז"ל (ת"ב סי' י"ז) שכתב, ואף שכמה מרבתינו בדור הקודם אסרום, אין אנו חייבים לקבל הוראתם, דהתירום האחרונים ע"פ ראיות. וע"ש. ומהריק"ש כתב שהמתירם עליו נאמר והמשכילים יזהירו וגו'.

יב. ומעתה קמו וגם ניצבו דעותיהם של הפוסקים המתירים והאוסרים, ומי